

Ligipääsetavuse meelespea

Antud ligipääsetavuse suunis ei ole ammenduv ja ei asenda riiklikke ligipääsetavuse nõudeid. Suunis on üldine ja mõeldud ennekõike meeldetuletuseks sellest, millele hoonete ja teiste rajatiste ehitamisel ning koolituste jm ürituste korraldamisel tähelepanu pöörata.

Hooned

- Projekteerimise etapis on konsulteeritud ligipääsetavuse ekspertidega;
- Hoone sissepääsu läheduses on parkla või invaparkimiskoht;
- Oluline info hoones on märgataval kõrgusel, reljeefne, mittepeegelduval taustal, selgelt eristatav ja hästi valgustatud;
- Kasutatud on erinevaid pinnakatteid, mis annavad märku treppide algusest, infoleti või ukse asukohast;
- Põrandakate pole libe;
- Sissepääs on treppideta, vajadusel on seal kaldtee või pandus;
- Ruumide ukсед on piisavalt kerged, et neid ise avada, sulgeda või on automaatsed;
- Uksed on laiad ja sisenemist ei takista lävepakk;
- Kui on olemas klaasuksi või seinu, siis need on arusaadavalt tähistatud;
- Ruumides on piisavalt ruumi ratastoolis või karkudega liikujale;
- Eri korrustele või tasapindadele viivad trepironija, pandus, kaldtee või lift (ratastooli kasutajale piisavalt avar, lifti juhtnupud on reljeefsed ja varustatud punktkirjaga, häälteavitusega);
- Olemas on invatualett;
- Olemas on käsipuud;
- Mööbel (nt lauad kirjutamiseks ja einestamiseks) on sobival kõrgusel ka ratastoolis liikujale ja selle värv on võrreldes ruumi seintega selgelt eristatav;
- Riidehoius on madalad nagid;
- Suuremates ruumides (nt saalides) on vaegkuuljatele paigaldatud silmusvõimendisüsteem või muu tehniline lahendus teksti lugemiseks;
- Ruumides on piisav valgustus.

Loe lähemalt:

[Ehituslikud invanormid ja soovitused](#) (Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit)

[Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine & loomine](#) (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus)

[MTÜ Ligipääsetavuse foorum](#) (ekspertnõu, viib läbi ligipääsetavuse auditit)

[Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes](#) (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi määrus, kaotas kehtivuse 2015, uuendamisel)

[Puudega inimeste liigipääsetavuse tagamine projektides](#) (ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus)

[Siia Saab liigipääsetavuse portaal](#) (Võrdõigusvoliniku kantselei)

[Keskkonna kohandamine – Õppekeskkonna kohandamine](#) (Põhja-Eesti Pimedate Ühing)

[Probleemideta kuulmiskeskond](#) (Eesti Vaegkuuljate Liit)

Muud rajatised

- Projekteerimise etapis on konsulteeritud liigipääsetavuse ekspertidega;
- Jalg- ja kõnniteed on tasase pinnaga ja kõva kareda kattega, milles ei ole suuri pragusid.
- Jalg- ja kõnniteel ei ole liikumist takistavaid objekte (nt rahaautomaadid, postid vms);
- Teed ja rajad on sobiva laiusega (sh möödumiseks), olemas on puhkekohad;
- Äärekivid ei ole liiga kõrged;
- Laudteede puhul on libeduse vältimiseks laudad hõõveldamata või on eelistatud rihveldatud laudu. Laudad on soovitatav paigaldada piki tee suunda. Laudadevaheline laius ei tohiks olla liiga suur, et sinna ei jääks kinni näiteks jalutuskepp ega ratastooli rattad.
- Vihmavee ärajuhtimiseks on hea kasutada kaetud sademeveerenne või kumerusega betoonplaati;
- Olemas on käsipuud ja ohutuspiirded;
- Igasugune teave (tähistused, infotahvlid, viidad, õppeinformatsioon ja – materjalid) võiks olla kättesaadav erinevates keeltes. Soovitatav eesti, vene, inglise keeles;
- Viidad ja sildid on märgataval kõrgusel, reljeefsed, mittepeegelduval taustal ja selgelt eristatavad;
- Info edastamiseks on tagatud (tehnilised) abivahendid nägemis- ja kuulmispuudega inimestele;
- Tagatud on invaparkimine; võimalusel erisõiduki peatus;
- Eri korrustele või tasapindadele viivad trepironija, pandus, kaldtee või lift (ratastooli kasutajale piisavalt avar, lifti juhtnupud on reljeefsed ja varustatud punktkirjaga, häälteavitusega);
- Olemas on invatualett.

Loe lähemalt:

[Ehituslikud invanormid ja soovitused](#) (Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit)

[Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine & loomine](#) (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus)

[MTÜ Ligipääsetavuse foorum](#) (ekspertnõu, viib läbi ligipääsetavuse auditit)

[Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes](#) (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi määrus, kaotas kehtivuse 2015, uuendamisel)

[Puudega inimeste ligipääsetavuse tagamine projektides](#) (ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus)

[Siia Saab ligipääsetavuse portaal](#) (Võrdõigusvoliniku kantselei)

Koolitused ja muud üritused

- Projekteerimise etapis on konsulteeritud ligipääsetavuse ekspertidega;
- Kutsetel ja registreerimisvormis küsitakse erivajaduste kohta (sh füüsiline erivajadus, toitumine jm);
- Kirjaliku registreerumise kõrval saab vajadusel registreeruda telefoni teel;
- Sissepääsu koolitusruumidesse ei takista trepid või on olemas kaldteed, pandused, liftid, trepironijad;
- Uksed on piisavalt laiad ja sisenemist ei takista lävepakk;
- Ruumides on piisavalt avarust ratastoolis või karkudega liikujale;
- Olemas on invatualett;
- Mööbel (nt lauad kirjutamiseks ja einestamiseks) on sobival kõrgusel ka ratastoolis liikujale;
- Nägemis- või kuulmispuude korral tehakse osalejatele materjalid kättesaadavaks enne ürituse toimumist;
- Trükitud materjalides on tekst suur, selge kirjaga ja kontrastne. Keelekasutus on selge ja lihtne;
- Vaegkuuljatest osalejate puhul kasutatakse mikrofoni, vajadusel viipekeele tõlki, subtiitreid või kirjeldustõlget;
- Ruumides on piisavalt valgustust ja puudub taustamüra või kaja (võimalusel paigutatud silmusvõimendi);
- Ürituse korraldajad oskavad vajadusel abistada liikumispuudega inimest;
- Esinejad on teadlikud, et tuleb rääkida selgelt ja arusaadavalt.

Loe lähemalt:

[Kirjeldustõlge](#) (MTÜ Puude taga on inimene)

[Kombatav kultuur. Infopakett kombatavatest makettidest ja reljeefkaartidest](#) (Linnapuomi, A., Teenistus Kultuur Kõigile)

[Kuidas suhelda nägemispuudega inimesega](#) (Põhja-Eesti Pimedate Ühing)

[Kultuur kõigile. Mis on ligipääsevatus?](#) (MTÜ KAKORA)

[Kunsti kirjeldamine/kirjeldustõlkimine](#) (Hedman, M., Jäkkö, E.)

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

[Ligipääsetava sündmuse kontrollnimekiri](#) (ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus)

[Lihtne keel](#) (Vaimukad – Vaimupuudega inimeste Tugiliit)

[Probleemideta kuulmiskeskond](#) (Eesti Vaegkuuljate Liit)

[Punktkiri](#) (MTÜ Puude taga on inimene)

[Ära kirjuta meie jaoks ilma meieta. Vaimupuudega inimeste kaasamine lihtsalt loetavate ja mõistetavate tekstide kirjutamisesse](#) (Vaimukad – Vaimupuudega inimeste Tugiliit)

[Kas sinu kultuurisündmus on kõigile kättesaadav? Küsimustik kultuuri kättesaadavuse testimiseks](#) (MTÜ KAKORA)

Veebilehed ja -portaalid

- [WCAG 2.0 AA](#) veebi sisu ligipääsetavus